

AAN500036 / SPECIÁLNÍ PEDAGOGIKA DOSPĚLÝCH

ANDR / Navazující magisterské studium

2014/2015

Prof. PhDr. Pavel Mühlpachr, Ph.D.

1/1 ZS; povinně volitelný předmět

Zk / 8 kreditů

Cílem předmětu je podat základní přehled v problematice speciální pedagogiky dospělých se zaměřením na současné trendy v edukaci jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami a na možnosti sociální pomoci dospělým s postižením včetně jejich diagnostiky, forem edukace a možností uplatnění na trhu práce, dalšího vzdělávání, a uplatnění ve společnosti v duchu konceptu sociální participace. Nedílnou součástí předmětu je i systém poradenství pro dospělé osoby s postižením a seznámení studentů s problematikou jednotlivých zdravotních znevýhodnění ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Podle citovaného zákona se zdravotním postižením rozumí tělesné, mentální, duševní, smyslové nebo kombinované postižení, jehož dopady činí nebo mohou činit osobu závislou na pomoci jiné osoby.

Charakteristika obsahu předmětu:

1. Vymezení speciální pedagogiky dospělých, integrace, inkluze, sociální participace, legislativa, klasifikace handicapu
2. Typologie speciálně pedagogických subdisciplín se zaměřením na dospělé a seniory
3. Etiologie vzniku postižení u jednotlivých typů postižení
4. Systém sociální pomoci dospělým osobám s postižením
5. Speciálně pedagogická diagnostika zaměřená na dospělé a seniory včetně metod diagnostiky
6. Vymezení mentálního postižení dle IQ, charakteristika jednotlivých stupňů a možnosti vzdělávání osob s mentálním postižením v rámci profesní přípravy
7. Klasifikace demence, typologie demencí, testy demence
8. Downův syndrom, vymezení, typy; autismus, TEACH program, typy autismu
9. Vymezení etopedie, klasifikace poruch chování
10. Resocializační pedagogika, principy resocializační pedagogiky, tvořivá resocializace
11. Somatopedie, klasifikace pohybových vad; chronická a dlouhodobá onemocnění
12. Oftalmopedie, klasifikace zrakových vad, stupně zrakového postižení; surdopedie
13. Těžké postižení a kombinované vady, charakteristika, vymezení, podpora

Povinná literatura:

JESENSKÝ, Ján. *Andragogika a gerontagogika handicapovaných*. Praha: Karolinum, 2000. ISBN 80-7184-823-9.

- MÜHLPACHR, Pavel. *Speciální pedagogika*. Brno: IMS, 2010.
- MICHALÍK, Jan a kol. *Zdravotní postižení a pomáhající profese*. Portál: 2011, ISBN 978-80-7367-859-3.
- OPATŘILOVÁ, Dagmar a Dana Zámečnicková. *Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených*. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3718-0.
- PIPEKOVÁ, Jarmila. (ed.). *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. Brno: Paido, 2008. ISBN 978-80-198-0.
- PŘINOSILOVÁ, Dagmar. *Diagnostika ve speciální pedagogice*. Brno: Paido, 2007. ISBN 978-80-7315-157-7.

Doporučená literatura:

- MÜHLPACHR, Pavel. *Gerontopedagogika*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3345-2.
- MÜHLPACHR, Pavel a Helena VAĐUROVÁ. *Kvalita života. Teoretická a metodologická východiska*. Brno: MSD s.r.o., 2005. ISBN 80-210-3754-7.
- MÜHLPACHR, Pavel (ed.). *Schola Gerontologica*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3838-1.
- MÜHLPACHR, Pavel (ed.). *Dilemata speciální pedagogiky*. Brno: MSD s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7392-012-8.

Zkouška:

Požadavkem ke zkoušce je vypracování písemné práce v rozsahu přibližně 5 normostran na zvolené téma z oblasti předmětu (viz Charakteristika obsahu předmětu) s využitím zahraniční literatury. Práci je třeba odevzdat (zaslat) vyučujícímu v tištěné podobě na katedru a v elektronické podobě minimálně deset dní před termínem zkoušky. Ústní zkouška zahrnuje 4 z 30 otázek.

Písemná práce musí vyhovovat základním požadavkům stanoveným katedrou pro vypracování písemných prací (viz Pokyny k vypracování bakalářské/diplomové práce). Titulní strana písemné práce má obsahovat název předmětu, název práce, jméno studenta, ročník, formu studia a datum vypracování práce. Práce musí mít stručný Úvod a Závěr, měla by být členěna do kapitol (s Obsahem). Práce musí obsahovat Soupis bibliografických citací (využité zdroje v textu – odborné knižní prameny, odborné články, případně další zdroje).